

Објављени текст не садржи заштићене или изостављене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци ознаком XXX.

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 6/0-02-710/2019-10
Датум: 3. октобар 2019. године

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу чл. 37. став 2. и 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), и члана 2. став 1. тачка б) Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-710/2019-1, коју је 14. августа 2019. године поднело привредно друштво Телеком Србија а.д. са седиштем на адреси Таковска бр. 2, Београд, Република Србија, преко законског заступника Предрага Ђулибрка, генералног директора, 3. октобра 2019. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосредне појединачне контроле привредног друштва Телеком Србија а.д. матични број 17162543, са седиштем на адреси Таковска бр. 2, Београд, Република Србија, над привредним друштвом SRB Digital d.o.o. матични број 20944501, са седиштем на адреси Кеј Тридесет Седме Санџачке Дивизије бр. 29-а Нови Пазар, Република Србија.

II УТВРЂУЈЕ СЕ се да је подносилац пријаве, привредно друштво Телеком Србија а.д., дана 19. августа 2019. године, уплатио износ од XXX (XXX) динара на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља динарску противвредност прописаног износа за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Образложење

Привредно друштво Телеком Србија а.д. (у даљем тексту: Телеком Србија или подносилац пријаве) са седиштем на адреси Таковска бр. 2, Београд, Република Србија, матични број 17162543, поднело је 14. августа 2019. године преко законског заступника Предрага Ђулибрка, генералног директора, пријаву концентрације која је

заведена под бројем 6/0-02-710/2019-1 (у даљем тексту: пријава). Подносилац пријаве је предложио да Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) одобри концентрацију учесника на тржишту у скраћеном поступку.

Комисија је на основу свих чињеница које проистичу из садржаја поднете пријаве и њених допуна од 11. и 23. септембра о.г., утврдила да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон) и са чланом 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 05/16). Увидом у списе предмета, утврђено је да је подносилац пријаве дана 19. августа 2019. године, уплатио прописани износ за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку, што је утврђено у ставу II диспозитива решења.

Подносилац пријаве је Комисији доставио и захтев за заштиту података и извора података, о чему је одлучено посебним Закључком.

Учесници концентрације

Друштво Телеком Србија, као матично друштво истоимене групе друштава (у даљем тексту: Телеком Група), регистровано је у форми акционарског друштва за обављање делатности кабловских телекомуникација (шифра делатности: 6110). Највећи акционар и контролор подносиоца пријаве је Република Србија, која поседује 58,10% акција овог друштва, 20% акција је у сопственом власништву овог друштва, док су власници преосталих акција мањински акционари. Пословне активности ове групе друштава обухватају широки асортиман услуга из домена телекомуникација, попут услуга домаћег и међународног фиксног и мобилног телефонског саобраћаја, транзитирања саобраћаја, услуга преноса података, закупа линија, додатних услуга у области мобилне телефоније, интернета и мултимедијалних услуга. Поред ових, ово друштво пружа и услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре, издаје телефонске именике, пружа услуге позива преко оператора и услуге коришћења електронског именика у области фиксних телефонских услуга. Поседује лиценце за мобилну и фиксну телефонију, за фиксни бежични приступ, а уписано је као оператор у евиденцију коју води Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: РАТЕЛ) и за услуге приступа широкопојасној мрежи, интернет услуге, услуге дистрибуције медијских садржаја и др.

Графички приказ и листу зависних друштава Телеком Групе регистрованих у Републици Србији и изван њене територије подносилац је, као саставни део пријаве концентрације, доставио Комисији и исти се налазе у списима предмета.

Током 2019. године, овом друштву одобрено је у скраћеном поступку, стицање контроле над друштвима ВРР ING d.o.o. Београд (решење Комисије бр. 6/0-02-149/2019-5 од 24. јануара 2019. године), SAT TV Meteor d.o.o. Ужице (решење Комисије бр. 6/0-02-328/2019-7 од 10. априла 2019. године), EXE NET d.o.o. (решење Комисије бр. 6/0-02-417/2019-12 од 8. јула 2019. године), JM Oskar d.o.o. (решење Комисије бр. 6/0-02-575/2019-7 од 17. јула 2019. године), Limes d.o.o. (решење Комисије бр. 6/0-02-592/2019-7 од 25. јула 2019. године) и Vizija d.o.o. (решење Комисије бр. 6/0-02-636/2019-7 од 15. августа 2019. године).

Осим тога, након спроведеног испитног поступка, решењем Комисије бр. 6/0-03-300/2019-97 од 14. јуна о.г. овом друштву одобрено је стицање контроле и над друштвом Telemark Systems d.o.o. Чачак. Ефекте ових концентрација Комисија је узела у обзир приликом доношења одлуке у предметном поступку.

Читава група друштава којој припада подносилац пријаве, у смислу члана 5. Закона сматра се једним учесником на тржишту.

Предмет преузимања у овој трансакцији је друштво SRB Digital d.o.o. матични број 20944501, са седиштем на адреси Кеј Тридесет Седме Санџачке Дивизије бр. 29-а Нови Пазар, Република Србија (у даљем тексту: SRB Digital или циљно друштво).

Једини члан и контролор циљног друштва пре реализације ове концентрације је физичко лице Милан Јовановић ул. 12-те Српске бригаде бр. 49/26, Нови Пазар, Република Србија. Циљно друштво као овлашћени оператор послује на тржишту електронских комуникационих услуга и мрежа на територији већег броја градова/општина у Моравичком, Рашком и Расинском округу и београдској општини Гроцка – насеље Ритопек, за шта поседује одговарајућу „лиценцу“ РАТЕЛ-а. Основну и претежну регистровану делатност овог друштва (шифра делатности: 6110 - кабловске телекомуникације), представља пружање различитих врста мултимедијалних услуга попут аналогне и дигиталне кабловске телевизије, интернета, а од 2018. године активно је и у пружању услуга фиксне телефоније. Предметне услуге, циљно друштво својим корисницима пружа одвојено или у пакету, коришћењем властите инфраструктуре (коаксијални, UTP и оптички кабловски систем) као и путем бежичног система преноса података (Wireless и MMDS). У пословној политици циљног друштва са аспекта даљег развоја и изградње сопствене инфраструктурне мреже, приоритет су имала приградска и рурална насеља са слабије развијеном инфраструктуром.

Циљно друштво нема регистрована зависна друштва, али поседује пет регистрованих огранака, који сходно Закону о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др.закон и 5/2015), представљају издвојене организационе делове привредног друштва на територији Републике Србије, који немају својство правног лица, а у правном промету иступају у име и за рачун привредног друштва, које неограничено одговора за обавезе према трећим лицима које настану у пословању његових огранака.

- Огранак Ритопек – PJ Panel CATV, (шифра и назив делатности: 6110- кабловске телекомуникације, са седиштем на адреси ул. Палих Бораца бр. 1, Ритопек, Београд - Гроцка);
- Огранак Чачак – PJ TV NET (шифра и назив делатности: 6110 - кабловске телекомуникације, са седиштем на адреси ул. Кнеза Милоша бр. 53/77, Чачак);
- Огранак Краљево (шифра и назив делатности: 6110 - кабловске телекомуникације, са седиштем на адреси Конарево 961, Краљево);
- Огранак Крушевац – PJ VM NET (шифра и назив делатности: 6110 - кабловске телекомуникације, са седиштем на адреси Штитаре бб, место Штитаре, Крушевац);

- Огранак Трстеник – PJ Volt Plus (шифра и назив делатности: 6110 - кабловске телекомуникације, са седиштем на адреси ул. Кнегиње Милице бр. 9/14, Трстеник).

Сви огранци обухваћени су предметном трансакцијом.

У 2018. години, на тржишту Републике Србије друштво SRB Digital остварило је укупан приход нешто мањи од педесет милиона динара. У структури пословних прихода овог друштва (више од 90%), преовлађују приходи остварени пружањем услуга дистрибуције медијског садржаја, интернета и фиксне телефоније као његове основне делатности. Остатак пословних прихода (мање од 10% од њиховог укупног износа), циљно друштво остварило је обављањем своје споредне делатности, коју чине производња и велепродаја Head-End опреме намењене кабловским операторима и Радио – Телевизијским станицама. Ради се о читавом спектру уређаја за Encode-ирање, Transcode-ирање, мултипликовање stream-а, као и производња софтвера за управљање читавим системом, укључујући даљинско програмирање и криптовање.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Као акт о концентрацији, Комисији је достављено Писмо о намерама које су 17. јула 2019. године потписали, у својству продавца, једини члан циљног друштва Милан Јовановић, ул. 12-те Српске бригаде бр. 49/26, Нови Пазар, и у својству стицаоца законски заступник друштва Телеком Србија. Овим Писмом његови потписници, изражавају своју спремност и озбиљну намеру да приступе преговорима ради стицања 100% удела у основном капиталу циљног друштва, од стране подносиоца пријаве. Учесници у концентрацији планирају да [...]. Након реализације пријављене трансакције, подносилац пријаве успоставиће непосредну појединачну контролу над циљним друштвом.

Достављено Писмо о намерама, Комисија је прихватила као ваљани правни основ ове концентрације.

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона.

Учесник на тржишту који стиче контролу има обавезу пријаве концентрације у смислу члана 61. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника концентрације. Из података о укупним годишњим приходима подносиоца пријаве садржаних у консолидованом финансијском извештају друштва Телеком Србија за 2018. годину, оствареним на светском тржишту и на тржишту Републике Србије који су достављени Комисији, проистиче да исти надмашују износе остварених укупних годишњих прихода из члана 61. став 1. тач. 1) Закона, што значи да је постојала обавеза пријаве предметне концентрације.

Пријава је поднета у складу са одредбом члана 63. став 2. Закона.

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац пријаве је у складу са активностима учесника концентрације на тржишту Републике Србије, предложио да се за потребе овог поступка дефинишу следећа релевантна тржишта производа:

- малопродајно тржиште пружања услуга фиксног широкопојасног приступа интернету,
- малопродајно тржиште пружања услуга дистрибуције медијских садржаја и
- малопродајно тржиште пружања услуга фиксне телефоније.

Комисија је на основу података садржаних у пријави, прихватила предложену дефиницију релевантног тржишта производа подносиоца пријаве, из разлога што иста у потпуности одражава подручја активности учесника концентрације а нарочито циљног пословања, што је у складу са досадашњом праксом у раду Комисије. Техничке карактеристике сваког од дефинисаних релевантних тржишта, уз уважавање принципа технолошке неутралности, детаљније су објашњене у делу образложења посвећеном анализи ефеката ове концентрације.

Приликом разматрања предлога релевантног тржишта подносиоца пријаве, Комисија је узела у обзир и чињеницу да је циљно друштво активно и на тржишту производње и велепродаје Head-End опреме која се користи за обављање активности кабловске дистрибуције медијског садржаја и у пословању Радио – Телевизијских станица. На основу података о учешћу прихода из ове, за циљно друштво споредне делатности, у пословним приходима овог друштва у 2018. години (мање од 10%), као и изјашњења подносиоца пријаве који је Комисији достављен у њеној допуни, да [...], Комисија је оценила, да за потребе предметног поступка није неопходно дефинисати и ово тржиште као посебно релевантно тржиште производа.

У погледу географске димензије релевантног тржишта, подносилац пријаве предложио је да се релевантно тржиште производа дефинише на националном нивоу, односно као читав територија Републике Србије што је Комисија и прихватила, о чему ће бити више речи у наставку текста.

При дефинисању географског релевантног тржишта у предметном поступку, као и у недавно окончаном поступку испитивања дозвољености концентрације Телеком Србија - Telemark Systems d.o.o. Чачак (решење бр. 6/0-03-300/2019-97, од 14. јуна 2019. године), који је започет по пријави концентрације а настављен Закључком бр. 6/0-03-300/2019-1 од 1. марта 2019. године, као поступак испитивања по службеној

дужности, примењен је метод непрекидног ланца супституције (enlg. *Continuous chains of substitution*)¹. У случајевима када постоји непрекидан ланац супституције на тржишту дистрибуције медијског садржаја, чак и они оператори, који не конкуришу директно један другом (кабловски оператори) обухваћени су јединственим географским релевантним тржиштем. Полазећи од саме природе кабловске дистрибуције медијског садржаја, јасно је да су ретке ситуације у којима један кабловски дистрибутер конкурише директно другом кабловском дистрибутеру. Чак иако постоје одређена преклапања у кабловској инфраструктури непосредних конкурената на „терену“, она су практично безначајна. Истовремено међутим, приметно је да се цене услуга кабловских дистрибутера крећу у истом опсегу, што значи да ипак постоји одређени ланац супституције преко кога се врши конкурентски притисак. Постојање таквог ланца супституције, заснива се на уважавању принципа технолошке неутралности технологије у пружању ове врсте услуга. Већ је раније одређено да релевантно тржиште производа представља пружање услуга дистрибуције медијског садржаја, без обзира на технологију путем које се ова услуга пружа. То значи да се све постојеће технологије (DTH, IPTV, KDS, OTT, DTT) сматрају јединственим релевантним тржиштем производа. Технологије као што су DTH, IPTV и OTT имају много већу територијалну покривеност у односу на KDS технологију. Другим речима, то значи да су територије покривене KDS технологијом појединачних оператора, много „уже“ од територије покривене DTH, IPTV и OTT технологијама других оператора. Овде је важно напоменути да оператори који су присутни на целој територији Републике Србије (нпр. Телеком Србија и SBB d.o.o.) примењују јединствен ценовник. На овај начин цена услуге појединачног KDS оператора је под конкурентским притиском цене услуге DTH и IPTV оператора. Уједно, цене услуга IPTV оператора су под конкурентским притиском цена услуга DTH и KDS оператора, док су цене услуга DTH оператора под конкурентским притиском цена услуга IPTV и KDS оператора. Због тога сви оператори који пружају услуге дистрибуције медијског садржаја на делу или целој територији Републике Србије припадају истом јединственом географском релевантном тржишту производа, које у предметном случају обухвата националну територију Републике Србије. У практичном смислу, то значи да уколико би дошло до пада цене услуга одређеног KDS оператора, IPTV и DTH оператори би морали такође да сниже цене својих услуга уколико би дугорочно желели да задрже своје кориснике на тој одређеној територији коју покрива предметни KDS оператор. Пошто IPTV и DTH оператори имају јединствену ценовну политику за целу територију Републике Србије, њихово снижавање цена услуга би значило да се цена њихових услуга снижава и на оним територијама коју покривају други KDS оператори. Управо ти други KDS оператори, уколико желе да дугорочно задрже своје постојеће кориснике, морали би такође да сниже цене својих услуга. На тај начин се конкурентски притисак од једног KDS оператора, путем непрекидног ланца супституције преко IPTV и DTH оператора, преноси до свих осталих KDS оператора који су присутни и активни на различитим и међусобно удаљеним деловима територије Републике Србије. Због тога је релевантно географско тржиште, под утицајем непрекидног ланца супституције, потребно дефинисати као територију која је покривена IPTV, односно DTH технологијом што у конкретном случају представља националну територију Републике Србије.

Из изложеног се може закључити да ланац супституције представља теоријски хипотетички скуп свих простора обухвата потенцијалних корисника, где постоји

¹ Bishop, S., Walker, M., (2010), *The Economics of EC Competition Law: Concepts, Application and Measurement*, Sweet & Maxwell, London.

довољан број корисника који имају могућност избора различитих технологија за дистрибуцију медијског садржаја, који у случају монополског повећања цене једног од оператора, могу део своје тражње задовољити код другог оператора, чија мрежа такође покрива територију на којој се они налазе и тиме онемогућити стицање монополског профита претпостављеног монополисте. На тај начин онемогућено је монополско понашање свих појединачних оператора који су део ланца супституције, па чак и оних који међусобно не деле простор покривености потенцијалних корисника. То заправо значи да поједини KDS оператори иако покривају у потпуности различите територије и међусобно немају преклапања покривености, ипак, услед утицаја непрекидног ланца супституције путем IPTV и DTH оператора, припадају јединственом, националном географском релевантном тржишту.

Осим метода непрекидног ланца супституције, приликом дефинисања географске димензије релевантног тржишта на националном нивоу, Комисија је имала у виду и чињеницу да друштво SRB Digital поседује одговарајућу „лиценцу“ РАТЕЛ-а за пружање предметних услуга њиховим крајњим корисницима за подручје градова/општина у којима је ово друштво активно. У претходно поменутом испитном поступку, Комисија је утврдила да процедуре добијања ове „лиценце“ нису компликоване и да не отежавају доношење одлуке о почетку пословања, те се не могу сматрати административном баријером. Анкетирани учесници су навели да за пружање предметних услуга постоји режим општег овлашћења, односно да за исто није неопходно прибављање „лиценце“ РАТЕЛ-а, већ је, у складу са важећим прописима, довољно обавестити РАТЕЛ у писаном облику, у року од најмање 15 дана пре отпочињања пружања ових услуга, односно промене или окончања делатности електронских комуникација. С тим у вези, констатовано је да упис у регистар оператора није услов за отпочињање делатности, те да прописана процедура обавештавања РАТЕЛ-а не представља ограничавајући фактор приликом опредељења оператора у погледу територијалног пружања предметних услуга. Коначно, обављање делатности у области телекомуникација законски је регулисано на нивоу Републике Србије.

Оцена ефеката концентрације

Приликом оцене потенцијалних ефеката предметне концентрације, Комисија је користила податке и информације о броју корисника предметних услуга учесника концентрације за 2018. годину, достављене од стране подносиоца пријаве. Ово из разлога што је у свом одговору на захтев Комисије за достављањем података, РАТЕЛ доставио само податке којима располаже, услед чињенице да циљно друштво до тог момента, овом регулаторном телу није доставило годишњи извештај за 2018. годину. Агрегатне податке о укупном броју корисника ових услуга на нивоу Републике Србије за 2018. годину, Комисија је преузела из РАТЕЛ-овог Прегледа тржишта електронских комуникација у Републици Србији за четврти квартал 2018. године (у даљем тексту: Преглед тржишта за четврти квартал 2018. године), објављеног на сајту ове регулаторне Агенције.² До показатеља о тржишном уделу учесника концентрације пре и након трансакције, Комисија је дошла стављањем у однос броја

² https://www.ratel.rs/uploads/documents/empire_plugin/5c825149c1672.pdf (приступ 30.05.2019.).

корисника предметних услуга подносиоца пријаве и друштва SRB Digital, са укупним бројем корисника ових услуга на нивоу Републике Србије за 2018. годину.

Приступ широкопојасном интернету са фиксне локације према технологији дистрибуције може се остварити на следеће начине: путем бакарне парице (xDSL), путем кабловских мрежа, путем оптичких влакана, путем фиксних бежичних мрежа (Homebox, WiMAX, Wi-Fi, Hot-Spots), путем мобилних мрежа (преко USB модема). Са друге стране, широкопојасни приступ интернету путем мобилних (3G,4G) и других технологија сматра се технологијом алтернативног приступа. Отуда се тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету помоћу технологија фиксног приступа може сматрати одвојеним тржиштем, што је у складу са досадашњом праксом Комисије и Европске комисије. Комисија је пружање услуге фиксног приступа широкопојасном интернету посматрала као јединствену, без обзира на врсту мреже/технологије преко које се услуга пружа, односно као технолошки неутралну. Подносилац пријаве у пружању ове врсте услуга користи већи број расположивих технологија (бакарне парице, кабловску мрежу, оптичка влакна, фиксне бежичне мреже итд.), док циљно друштво ове услуге пружа коришћењем кабловске инфраструктуре у сопственом власништву и путем технологија бежичног система преноса података.

Према подацима из раније поменутог РАТЕЛ-овог Прегледа тржишта за четврти квартал 2018. године, који су коришћени приликом анализе ефеката ове концентрације, укупан број корисника ове врсте услуга у Републици Србији износио је око 1,56 милиона. Према критеријуму броја претплатника на националном тржишту, а на основу података достављених од стране подносиоца пријаве, Телеком група друштва (Телеком Србија, YUNET, Kopernikus Technology, Radijus Vector, AVCOM, MASKO, BPP ING., SAT TV Meteor, Telemark Systems, EXE NET, JM Oskar, Limes и Vizija), са нешто више од [...] корисника има тржишно учешће од око /50-60%, имајући у виду укупан број корисника ове услуге (1,56 милиона). Циљно друштво има око [...] корисника ове врсте услуга, из ког разлога његов тржишни удео на националном тржишту по овом критеријуму износи око /0-5%. Након реализације пријављене концентрације, тржишно учешће подносиоца пријаве на националном тржишту износиће око /50-60%. Највећи конкуренти на овом тржишту у 2018. години били су друштва у саставу SBB групе, Orion Telekom Grupa, Pošta Srbije и Beotelnet ISP.

Треба међутим истаћи, да би претходно исказани тржишни удели учесника концентрације и њихових конкурената били знатно нижи, уколико би се укупан број корисника услуге фиксног широкопојасног приступа интернету повећао за број корисника који ову врсту услуге користе путем data картица, USB модема/dongle, за таблете и сличне уређаје, а чију прецизну евиденцију не води ни РАТЕЛ, већ располаже само са проценама броја оваквих корисника. Према подацима из Прегледа тржишта за четврти квартал 2018. године, укупан број активних корисника мобилног широкопојасног приступа у 2018. години износио је око 5,8 милиона. Под активним корисницима мобилног широкопојасног приступа подразумевају се „претплатници услуге преноса података уговорене заједно са говорним услугама или као додатни пакет на говорни тарифни план (око 5,31 милион корисника), док претплатници осталих услуга преноса података представљају претплатнике мобилног широкопојасног приступа за услуге преноса података уговорене као појединачне услуге, одвојено од говорне услуге (претплате за data картице, за USB модем/dongle,

за таблете и сл.)“, чији број према проценама РАТЕЛ-а износи око 450 хиљада (0,45 милиона) корисника. У том случају би укупан број корисника услуге фиксног широкопојасног приступа интернету на националном тржишту порастао са 1,56 милиона на око 2,01 милиона. Број корисника интернет услуге подносиоца пријаве би у том случају био повећан за око [...] корисника (претплате за data картице, за USB модем/dongle, за таблете и сл.) и износио би нешто више од [...], док циљно друштво није имало овакву врсту корисника. Тржишно учешће подносиоца пријаве пре реализације ове концентрације би износило око /40-50/% а циљног друштва око /0-5/%. Након концентрације подносилац пријаве имао би око /40-50/% тржишног удела на малопродајном тржишту пружања услуга фиксног широкопојасног приступа интернету у Републици Србији. И у овом случају, највећи конкуренти подносиоца пријаве на овом тржишту у 2018. години су друштва у саставу SBB групе, Telenor, Orion Telekom Grupa, Pošta Srbije и Beotelnet ISP.

Приликом оцене потенцијалних негативних ефеката ове концентрације, Комисија је анализирала могућности супституције, како на страни понуде, тако и на страни тражње. Малопродајно тржиште пружања услуга широкопојасног приступа интернету је услед све бржег напретка технологије, изразито динамично тржиште. Приступ интернету некада је био ограничен поседовањем бакарне парице, односно фиксном телефонијом. Данас осим ове, постоје многе друге брже и ефикасније технологије, о чему је било више речи у претходном делу текста. Све ово говори у прилог ставу да на страни понуде, садашњи и потенцијални оператори, ову услугу корисницима могу понудити на више алтернативних начина, од чијег избора ће наравно зависити и сам квалитет и цена ових услуга. Даљи развој технологије оптичких каблова и мобилних мрежа, учиниће ове услуге још атрактивнијим, доступнијим и бржим. Када је реч о могућности супституције на страни тражње (овде се првенствено мисли на кориснике ових услуга циљног друштва), Комисија је закључила да реализација ове концентрације неће битно утицати на конкуренцију. Циљно друштво је ову врсту услуга пружало путем кабловског приступа интернету и путем технологија бежичног система преноса података. И пре ове концентрације, корисници услуга интернета циљног друштва (око [...] корисника ове врсте услуга), имали су могућност да уместо овог друштва изаберу неког другог провајдера интернет услуга (променом оператора фиксне телефоније, избором оператора који ове услуге пружа својом кабловском инфраструктуром или Wireless технологијом). Приближно исте могућности имаће и након реализације ове концентрације. Подсећања ради, до либерализације тржишта пружања услуга фиксне телефоније дошло је још 2010. године. Према подацима РАТЕЛ-а, на територији Републике Србије у 2017. години, ову врсту услуга пружало је 28 од укупног броја регистрованих оператора (њих 39). Истовремено, реално је очекивати да ће се у наредним годинама наставити развој и коришћење мобилних мрежа и оптичких каблова на овом релевантном тржишту у Републици Србији, услед великих унапређења која са собом носи примена ових технологија са становишта њихових капацитета и брзине преноса података.

Из свега претходно наведеног, Комисија је закључила да предметна концентрација на дефинисаном релевантном малопродајном тржишту пружања услуга фиксног широкопојасног приступа интернету, осим незнатне промене у његовој структури и незнатног јачања тржишне снаге подносиоца пријаве за /0-5/%, неће изазвати негативне хоризонталне ефекте.

Услуга дистрибуције медијског садржаја подразумева електронску комуникациону услугу дистрибуције медијског садржаја коју, независно од технологије преноса, пружа оператор претплатницима преко електронских комуникационих мрежа. Најзаступљеније су следеће технологије: путем KDS-а (кабловске дистрибутивне мреже, у аналогном, а у последње време углавном у дигиталном облику), MMDS-а (Multichannel Multipoint Distribution System - фиксне бежичне мреже), путем DTH технологије (Direct to the home - технологија која за пружање услуге дистрибуције медијских садржаја користи сателит), путем IPTV технологије (Internet Protocol Television, која се базира на употреби јавне фиксне телефонске мреже уз коришћење xDSL модема и/или на употреби оптичке мреже - FTTH) и коришћењем дигиталне терестријалне мреже, односно телевизијске технологије – Digital Terrestrial Television (даље у тексту: DTT). Комисија је пружање услуге дистрибуције медијског садржаја посматрала као јединствену, без обзира на врсту мреже/технологије преко које се услуга пружа, односно као технолошки неутралну. Одлуком РАТЕЛ-а о измени одлуке о одређивању релевантних тржишта подложних претходној регулацији број: 1-03-3400-9/16 од 10. новембра 2016. године, ово релевантно тржиште, више није предмет претходне (*ex ante*) регулације. Подносилац пријаве је до ове концентрације био присутан у дистрибуцији медијских садржаја преко већег броја технологија којима располаже (IPTV, DTT, FTTH технологије, кабловске мреже, DTH), од којих је IPTV приступ корисницима ове услуге био најзаступљенији, док друштво SRB Digital ову врсту услуга пружа путем кабловске инфраструктуре и дигиталним бежичним путем.

Према подацима из Прегледа тржишта за четврти квартал 2018. године који су коришћени приликом анализе ефеката ове концентрације, укупан број корисника ове врсте услуга у Републици Србији износио је око 1,84 милиона. Према критеријуму броја претплатника на националном тржишту, а на основу података достављених од стране подносиоца пријаве, Телеком група друштава (Телеком Србија, mts Antena, Корепникус Technology, Radijus Vector, AVCOM, MASKO, BPP ING., SAT TV Meteor, Telemark Systems, EXE NET, JM Oskar, Limes и Vizija), са нешто више од [...] корисника има тржишно учешће од око /40-50/%, имајући у виду укупан број корисника ове услуге (1,84 милиона). Циљно друштво има око [...] корисника ове врсте услуга, из ког разлога његов тржишни удео на националном тржишту по овом критеријуму износи око /0-5/%. Након реализације пријављене концентрације, тржишно учешће подносиоца пријаве на националном тржишту износиће око /40-50/%. Највећи конкуренти на овом тржишту у 2018. години били су друштва у саставу SBB групе и Pošta Srbije.

Приликом оцене потенцијалних негативних ефеката ове концентрације, Комисија је и на овом релевантном тржишту анализирала могућности супституције, како на страни понуде, тако и на страни тражње. Малопродајно тржиште пружања услуга дистрибуције медијског садржаја се такође може окарактерисати као изразито динамично тржиште, услед све бржег напретка технологије и њене примене у пружању ове врсте услуга. Овде се нарочито мисли на дистрибуцију медијског садржаја путем DTH, DTT и IPTV технологије. Очекивања су да ће у наредном периоду све значајнију улогу у пружању ове врсте услуга имати оптички каблови и OTT (Over The Top – технологија дистрибуције мултимедијалног садржаја путем интернета), услед њихових предности по питању капацитета и брзине преноса садржаја. На домаћем тржишту корисницима су већ доступне поједине услуге из домена OTT технологије (Pink klik, EON итд.). Све ово говори у прилог ставу да на

страни понуде, садашњи и потенцијални оператори, ову услугу корисницима могу понудити на више алтернативних начина, од чијег избора ће наравно зависити и сам квалитет и цена ових услуга. Када је реч о могућности супституције на страни тражње (овде се првенствено мисли на кориснике ових услуга циљног друштва), Комисија је закључила да реализација ове концентрације неће битно утицати на конкуренцију. И пре ове концентрације, корисници ове врсте услуга друштва SRB Digital (око [...] корисника), имали су могућност да уместо овог друштва изаберу неког другог дистрибутера. Приближно исте могућности имаће и након реализације ове концентрације. Једна од могућих алтернатива је коришћење ових услуга, тамо где је то могуће преко кабловских оператора, друга је путем IPTV и DTH технологије. Најзад постоји и могућност промене оператора фиксне телефоније који би био у стању да истовремено пружи „пакет“ од више врста услуга крајњем кориснику (фиксна телефонија, интернет, ТВ садржај, па чак и услуге мобилне телефоније).

Анализирајући потенцијалне хоризонталне ефекте ове концентрације, Комисија је закључила да њена реализација, осим незнатне промене у његовој структури и незнатног јачања тржишне снаге подносиоца пријаве за /0-5/%, неће изазвати негативне ефекте на малопродајном тржишту пружања услуга дистрибуције медијских садржаја.

На малопродајном тржишту пружања услуга фиксне телефоније, приступ јавној телефонској мрежи на фиксној локацији може се остварити коришћењем следећих прикључака: аналогног (POTS) прикључка, ISDN прикључка, бежичног претплатничког прикључка FWA – CDMA, IP прикључка и прикључка путем кабловских мрежа. Највећи број претплатника, услуге фиксне телефоније користи путем аналогног (POTS) прикључка. Корисници те услуге имају могућност преласка код других кабловских оператора као и код оператора који предметну услугу пружају преко дигиталних технологија. Услед технолошког напретка нарочито у области мобилне телефоније, ради се о тржишту на коме се из године у годину бележи пад у броју корисника ове услуге, о чему говоре и следећи подаци. Према подацима РАТЕЛ-а из Прегледа тржишта за четврти квартал 2018. године, укупан број корисника ове услуге на тржишту Републике Србије износио је око 2,42 милиона, што је за 2,42%, односно 60 хиљада корисника мање у поређењу са 2017. годином када је њихов укупан број износио око 2,48 милиона, односно за 180 хиљада, односно 6,92% корисника мање у односу на 2015. годину (2,60 милиона корисника). Тржишни лидер у 2018. години, према достављеним подацима од стране подносиоца пријаве, била је Телеком група друштава са тржишним учешћем од око /80-90/% ([...] корисника). Након одобрених концентрација са друштвима Telemark Systems, EXE.NET и Limes у 2019. години, тржишно учешће Телеком групе друштава износило је око /80-90/% (нешто мање од [...] корисника), док циљно друштво са око [...] корисника, има тржишно учешће од око /0-5/%. Најзначајнији конкуренти учесника концентрације на овом релевантном тржишту су друштва у саставу SBB групе, Orion Telekom Grupa и друштво Sat Trakt.

Реализацијом пријављене концентрације на овом релевантном тржишту доћи ће до незнатне промене у његовој структури и повећања тржишног удела подносиоца пријаве за /0-5/%. Имајући у виду тенденцију пада броја корисника услуга фиксне телефоније, као и све мањи значај ове врсте услуга у

савременом свету комуникација, Комисија сматра да ни на овом релевантном тржишту неће доћи до испољавања негативних хоризонталних ефеката.

Имајући све претходно наведено у виду, Комисија је закључила да предметна концентрација након своје реализације неће изазвати негативне ефекте ни на једном од дефинисаних релевантних тржишта, те да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из члана 19. Закона. Из тог разлога је одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлука у ставу II диспозитива решења донета је применом члана 65. став 5. Закона и члана 2. став 1. тачке б) Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама (Службени гласник РС, бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић с.р.